

CRNA GORA

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA
I TURIZMA

Broj:112-56/191
Podgorica, 31.12.2018. godine

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI

Nacrt nacionalne strategije upravljanja hemikalijama, s Akcionim planom za period 2019-2022. godina

Vrijeme trajanja javne rasprave: 30. oktobar – 20. novembar 2018. godine.

Način sprovođenja javne rasprave (održavanje okruglih stolova, tribina i prezentacija, sa navedenim mjestom i datumom održavanja; dostavljanje primjedbi, predloga i sugestija u pisanom ili elektronskom obliku, sa navedenim načinom i rokom dostavljanja):

Nacrt strategije je postavljen na:

- internet stranici Ministarstva održivog razvoja i turizma
http://www.mrt.gov.me/rubrike/javna_rasprava;
- portalu e-Uprave <https://www.euprava.me/eparticipacija/lista-javnih-rasprava>;
- na internet stranici Arhus centra Podgorica www.arhuscg.me, Arhus centra Nikšić info@ozon.org.me i Arhus centra Berane www.arhuscentri.me.

Javna tribina je održana u ponedjeljak 12. novembra 2018. godine u Multimedijalnoj sali Ministarstva održivog razvoja i turizma.

Adresa i način dostavljanja primjedbi, predloga i sugestija: na e-mail adresu Ministarstva održivog razvoja i turizma javna.rasprava@mrt.gov.me; na portal E-Uprave ili preko arhive Ministarstva na adresu: Ministarstvo održivog razvoja i turizma, IV Proleterske br. 19, 81 000 Podgorica (sa naznakom „Javna rasprava – Nacrt nacionalne strategije upravljanja hemikalijama, s Akcionim planom za period 2019-2022.

Ovlašćeni predstavnici Ministarstva koji su učestvovali na javnoj tribini:

- Jelena Kovačević, rukovoditeljka Direkcije za kontrolu industrijskog zagađenja i upravljanja hemikalijama u Direktoratu za životnu sredinu;
- Miloš Sekulović, samostalni savjetnik I u Direktoratu za životnu sredinu.

Podaci o broju i strukturi učesnika na javnoj tribini:

- Katarina Krinulović, ekspertkinja odabrana od strane UNDP koja je učestvovala u izradi Nacrta strategije;
- Lidija Vukčević, Uprava carina;
- Milena Vuković, Uprava carina;

- Tatjana Mujičić, Agencija za zaštitu prirode i životne sredine;
- Ilija Gojović, Agencija za zaštitu prirode i životne sredine i
- Milica Nikolić, Agencija za zaštitu prirode i životne sredine.

U okviru uvodne riječi istaknuto je da Zakon o hemikalijama definiše obavezu izrade Nacionalne strategije upravljanja hemikalijama, na period od četiri godine, radi adekvatnog upravljanja hemikalijama, od proizvodnje, odnosno uvoza do odlaganja.

Na javnoj tribini predstavljena je struktura Nacrta strategije koja se sastoji od 5 poglavlja, i to: uvod, analiza stanja, ciljevi, aktivnosti i praćenje sprovođenja strategije, rezime (kratka informacija o ciljevima i očekivanim rezultatima strategije) i Akcioni plan. Nakon izlaganja, predstavnici institucija su, u direktnoj diskusiji, ukazali na određena pitanja svojim primjedbama, sugestijama i komentarima.

Milena Vuković je ukazala da Uprava carina osposobljava laboratoriju za fizičko hemijska ispitivanja i pitala da li je za istu potreban sertifikat dobre laboratorijske prakse. U odgovoru je navedeno da se dobra laboratorijska praksa primjenjuje na toksikološka i ekotoksikološka ispitivanja, a da je za fizičko hemijska ispitivanja neophodna akreditacija.

Miloš Sekulović je prokomentarisao mjeru iz Akcionog plana, a koja se odnosi na formiranje komisije za procjenu biocida na osnovu tehničkog dosijea. Ukazano je da je riječ o formiranju komisije kao stalnog tijela, s obzirom da je u drugoj fazi postupka za izdavanje dozvole za biocidne proizvode neophodna pomoć stručnjaka sa multidisciplinarnim znanjima. Zakonom o biocidnim proizvodima predviđeno je formiranje stručne komisije koja se sastoji od sedam članova iz reda stručnjaka iz toksikologije, veterinarske medicine, farmacije, biologije, poljoprivrede, ekologije i humane medicine.

Ilija Gojović je ukazao na neophodnost jačanja administrativnih kapaciteta, kako u pogledu brojnosti, tako i u pogledu potrebnih stručnih znanja za sprovođenje pravne tekovine na ovom polju.

DOSTAVLJENI KOMENTARI, MIŠLJENJA, PRIMJEDBE I SUGESTIJE

Ministarstvo održivog razvoja i turizma je u cilju efikasnije Javne rasprave pored objavljivanja Javnog poziva na internet stranici Ministarstva i E-uprave o početku rasprave uputilo dopise 31.10.2018. godine, sljedećim institucijama i organizacijama:

- Generalnom Sekretarijatu Vlade;
- Ministarstvu ekonomije;
- Ministarstvu zdravlja;
- Ministarstvu unutrašnjih poslova;
- Ministarstvu rada i socijalnog staranja;
- Ministarstvu održivog razvoja i turizma (Direktoratu za upravljanje otpadom i komunalni razvoj);
- Agenciji za zaštitu prirode i životne sredine;
- Upravi za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove;
- Upravi carina;

- Upravi za inspekcijske poslove;
- Institutu za javno zdravlje;
- D.O.O. „Centru za ekotoksikološka ispitivanja“;
- Privrednoj komori Crne Gore;
- Metaluško – tehnološkom fakultetu;
- Nevladinim organizacijama koje se bave pitanjima iz oblasti zaštite životne sredine.

Tokom javne rasprave (koja je trajala 20 dana) dostavljeni su komentari, mišljenja i primjedbe u pisanoj i elektronskoj formi. Zainteresovani subjekti koji su dostavili komentare, mišljenja i primjedbe na tekst Nacrta strategije su:

- Ministarstvo zdravlja (1 sugestija);
- Ministarstvo ekonomije (1 sugestija);
- Ministarstvo unutrašnjih poslova (6 sugestija);
- Institut za javno zdravlje (3 sugestije).

Takođe, sa predstavnicima Generalnog Sekretarijata Vlade održane su konsultacije u kojima su prihvaćene konstruktivne primjedbe, koje su se odnosile na primjenu Uredbe o načinu i postupku izrade, usklađivanja i praćenja sprovođenja strategijskih dokumenata Vlade Crne Gore.

Uprava za inspekcijske poslove i Agencija za zaštitu prirode i životne sredine su dostavili pozitivno mišljenje na Nacrt strategije.

INSTITUT ZA JAVNO ZDRAVLJE

Institut za javno zdravlje je dostavio generalni komentar i dvije (2) primjedbe od kojih se jedna (1) prihvata, a jedna (1) primjedba ne prihvata.

Opšti komentar: Institut za javno zdravlje je iskazao posebno zadovoljstvo što se poglavlje **Svijest o rizicima od hemikalija; Informisanje i edukacija** nalazi u Nacrtu strategije. Kao naučna ustanova, koja je između ostalog naučno nastavna baza medicinskog fakulteta, Institut doprinosi podizanju nivoa svijesti o rizicima od hemikalija, uz insistiranje da se program koji bi obuhvatao informisanje o hemikalijama sprovede u svim osnovnim školama.

Primjedba 1: U dijelu 2.4.1. „Nadležnosti relevantnih državnih organa i institucija u pogledu upravljanja hemikalijama“, kod DOO “Centra za ekotoksikološka ispitivanja” i Instituta za javno zdravlje dodati i ispitivanje vode za piće, površinskih, podzemnih i otpadnih voda.

Obrazloženje: Primjedba se prihvata.

Primjedba 2: U dijelu 2.4.1. „Nadležnosti relevantnih državnih organa i institucija u pogledu upravljanja hemikalijama“ kod Ministarstva unutrašnjih poslova, dodati i Ministarstvo odbrane odnosno Vojsku Crne Gore ukoliko se u njihovom posjedu nalaze određene hemikalije - bojni otrovi.

Obrazloženje: Primjedba se ne prihvata. Nacrt strategije obuhvata hemikalije i njihovo bezbjedno korišćenje od strane opšte populacije i u industrijskoj proizvodnji. Uključivanje bojnih otrova, naoružanja i vojne opreme, nije u skladu sa UNITAR vodičem za pripremu nacionalnog profila tj. Strategije za upravljanje hemikalijama.

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA

Ministarstvo unutrašnjih poslova dostavilo je šest (6) primjedbi, od kojih se: prihvataju tri (3), dvije (2) se djelimično prihvataju i jedna (1) primjedba se ne prihvata.

Primjedba 1: U dijelu 2.9.4. „Izgradnja kapaciteta za odgovor na hemijske udese“ korigovati pasus na sljedeći način: „U pogledu jačanja kapaciteta za odgovor za hemijske udese, kako u pogledu obuka tako i za poboljšanje opremljenosti, posebno treba istaći aktivnosti koje su se sprovodile u okviru projekta „Jačanje kapaciteta za prvi odgovor na hemijske, biološke, radiološke i nuklearne prijetnje i rizike (HBRN) i regionalna saradnja zemalja jugoistočne Evrope, južnog Kavkaza, Moldavije i Ukrajine“, koji je finansirala EU. Obezbijedena je oprema za zaštitu u slučaju hemijskog, biološkog, nuklearnog i radijacionog (HBRN) akcidenta za jedan tim spasilaca Službe zaštite Glavnog grada, kao i sprovedene tri vježbe za testiranje odgovora na hemijski udes (dvije terenske-FTX i jedna simulaciona TTX).“

Obrazloženje: Primjedba se prihvata.

Primjedba 2: Dodati i drugu Regionalnu terensku vježbu koja je održana u periodu 17-20. april 2018. godine u Tirani, Albanija na kojoj je Crna Gora učesvovala sa Nacionalnim timom za djelovanje u slučaju hemijskog, biološkog, nuklearnog i radijacionog akcidenta, koji su činili službenici Direktorata za vanredne situacije kao i članovi tima iz Službe zaštite i spašavanja Podgorica. Vježba je organizovana u cilju provjere regionalne saradnje i koordinacije bilateralnih sporazuma, procedura za prelazak granica i provjere EU smjernica za podršku zemlje domaćina kao i provjeru znanja i vještina timova za prvi odgovor HBRN.

Obrazloženje: Primjedba se prihvata.

Primjedba 3: U dijelu „Važeći propisi iz ostalih oblasti“ dodati Službene listove Zakona o zaštiti i spašavanju („Sl.list CG“, br: 13/07, 32/11 i 54/16).

Obrazloženje: Primjedba se prihvata.

Primjedba 4: Kod operativnih ciljeva predloženo je sljedeće: Cilj 1 - Ciljna vrijednost: povećanje polaznog stepena harmonizacije za najmanje 5-10%, povećati na 50%. Cilj 3 - Povećanje broja zaposlenih sa 4 na 11, treba dodatno razmotriti- obrazložiti. Cilj 4 - Ciljna vrijednost: podsekcija o hemikalijama uključena u EIS, da li je rok 2022 suviše dug? Cilj 6 - Ciljna vrijednost: treba da bude određena količina otpada koji sadrži PCB koja će biti izvezena iz CG radi trajnog zbrinjavanja.

Obrazloženje: Sugestija se djelimično prihvata. Sugestija koja se odnosi na povećanje stepena harmonizacije je prihvaćena. Vezano za povećanje broja zaposlenih ukazujemo da je riječ o periodu do 2022. godine uz napomenu da je planirano da se u MORT-u poveća broj službenika za 3, a u Agenciji za 4 službenika. Detaljno obrazloženje je navedeno na 105. strani Nacrta strategije. Informacioni sistem zaštite životne sredine je u fazi kontinuiranog unaprjeđenja, ali je poželjno da se uključe i statistički obrađeni podaci iz

registra hemikalija, koji će dati sliku o ključnim količinama hemikalija na tržištu Crne Gore i njihovoj raspodjeli po predviđenoj upotrebi, odnosno o privrednim sektorima u kojima se hemikalije koriste, kao i da relevantni podaci budu dostupni na internet portalu Informativnog sistema zaštite životne sredine. Imajući u vidu da trenutno hemikalije nisu dio postojećeg informativnog sistema mišljenja smo da je rok realno definisan. Takođe, u toku je projekat "Sveobuhvatno ekološki prihvatljivo upravljanje otpadom koji sadrži polihlorovane bifenile (PCB) u Crnoj Gori", preko kojeg će biti izvezena određena količina PCB-a, koja se može precizirati, ali je važno ukazati da su uglavnom imaooci PCB otpada privredni subjekti koji će u kontinuitetu samostalno izvoziti PCB otpad, u skladu sa nacionalnim propisima, a zaključno sa 2025. godinom i te količine, nije moguće definisati Nacrtom strategije.

Primjedba 5: Da li Akcioni plan za sprovođenje Nacionalne strategije upravljanja hemikalijama 2019-2022, sačiniti za period 2019-2020 i sa istim uskladiti planirane rokove?

Obrazloženje: Primjedba se ne prihvata. Članom 63 Zakona o hemikalijama ("Sl. list CG", br. 51/17) predviđeno je donošenje Nacionalne strategije na period od četiri godine, i u skladu sa navedenim, Akcioni plan za isti period.

Primjedba 6: Korigovati Tabelu 5. „Seveso postrojenja većeg rizika“, u skladu sa podacima iz baze tehničko tehnoloških rizika koju vodi Direktor za vanredne situacije-Odsjek za upravljanje rizicima, na sljedeći način: „skladišni kapaciteti opasnih materija za Seveso postrojenje "Mirnovec Montenegro" DOO su 100t, dok Luka Bar osim skladišnog kapaciteta od 50t za opasne materije, posjeduje i skladišni prostor kapaciteta 50t za skladištenje naoružanja i vojne opreme.

Obrazloženje: Primjedba se djelimično prihvata. U Tabeli 5. dodati su skladišni kapaciteti opasnih materija, dok dio koji se odnosi na skladišne kapacitete naoružanja i vojne opreme nije navođen u tekstu Nacrta strategije, jer uključivanje naoružanja i vojne opreme nije u skladu sa UNITAR vodičem za pripremu nacionalnog profila tj. Strategije za upravljanje hemikalijama.

MINISTARSTVO EKONOMIJE:

Ministarstvo ekonomije je dostavilo jednu (1) primjedbu koja je djelimično prihvaćena.

Primjedba 1: Na osnovu člana 4 Zakona o spoljnoj trgovini naoružanjem i vojnom opremom („Sl. list CG“, br: 40/16) Vlada Crne Gore donijela je Odluku o utvrđivanju nacionalne kontrolne liste naoružanja i vojne opreme („Sl. list CG“, br: 59/18). Takođe, na osnovu člana 6 Zakona o kontroli izvoza robe dvostruke namjene („Sl. list CG“, br: 30/12) Vlada Crne Gore donijela je Odluku o utvrđivanju nacionalne kontrolne liste robe dvostruke namjene („Sl. list CG“, br: 38/18). Navedenu zakonsku legislativu je potrebno inkorporirati u postojeći tekst Strategije.

Obrazloženje: Primjedba se djelimično prihvata. Zakon o kontroli izvoza robe dvostruke namjene („Sl. list CG“, br: 30/12) i Odluka o utvrđivanju nacionalne kontrolne liste robe dvostruke namjene („Sl. list CG“, br: 38/18) su dodati u dijelu važećih propisa iz ostalih oblasti koje su od značaja za upravljanje hemikalijama. Zakon o spoljnoj trgovini naoružanjem i vojnom opremom („Sl. list CG“, br: 40/16) i Odluka o utvrđivanju nacionalne kontrolne liste naoružanja i vojne opreme („Sl. list CG“, br: 59/18) nisu

navodeni u tekstu Nacrta strategije, s obzirom da ista obuhvata hemikalije i njihovo bezbjedno korišćenje od strane opšte populacije i u industrijskoj proizvodnji, i uključivanje teme spoljne trgovine naoružanjem i vojnom opremom ne bi bilo u skladu sa UNITAR vodičem za pripremu nacionalnog profila za upravljanje hemikalijama.

MINISTARSTVO ZDRAVLJA:

Ministarstvo zdravlja je dostavilo jednu (1) primjedbu koja je prihvaćena.

Primjedba 1: U dijelu Nacrta strategije koji se odnosi na Centar za kontrolu trovanja, pored dodatne obuke postojećeg kadra i nabavke opreme treba dodati potrebne specijalizacije kako bi navedeni centar funkcionisao kao zasebna cjelina.

Obrazloženje: Primjedba se prihvata.

Mjesto i datum sačinjavanja izvještaja: Podgorica, 31. decembar 2018. godine.

Naziv organizacione jedinice ministarstva koja je odgovorna za pripremu nacrta zakona, odnosno strategije: Direktorat za životnu sredinu.

**Generalna direktorica Direktorata za životnu sredinu
mr Ivana Vojinović**

